

1. Васенина, Е. Вальсирующие к гармонии. Заметки о фестивале современной хореографии в Москве / Е. Васенина // Советский балет. – 2011. – № 4-5. – С. 14.
2. Лебедева, Г. Д. Балет : семиотика и архитектоника / Г. Д. Лебедева. – СПб. : Издательство Лань; Издательство Планета Музыки, 2007. – С. 143.
3. Чурко, Ю. М. Линия, уходящая в бесконечность: субъективные заметки о современной хореографии / Ю. М. Чурко. – Минск : Полымя, 1999. – С. 47, 214, 219.

METODYCZNO-PEDAGOGICZNE ASPEKTY PRACY Z BIG-BANDEM (doświadczenie z działalności prób i koncertów Big Band Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu)

Мирек Кордовский

*доктор музыки, преподаватель университета им. Адама Мицкевича в г. Познань
(Польша, г. Познань)*

Big-band jako forma zespołu muzycznego, krótka historia oraz rodzaje używanych instrumentów

Rozpoczynając artykuł zacznę od wyjaśnienia znaczenia słów *big-band*. *Big-band* dosłownie „duży zespół jazzowy” (12-20 osób), podzielonych na 4 sekcje: trąbki, puźony, saksofony i instrumenty rytmiczne (fortepian, kontrabas, gitara i perkusja)⁴². Rodzaj muzyki wykonywany przez taki zespół, to zazwyczaj muzyka jazzowa lub rozrywkowa. Big-band, to typ jazzowego zespołu muzycznego, czyli po prostu jazzowa orkiestra. W połowie lat 20. XX wieku big-band, składające się z 10-25 muzyków zdominowały muzykę popularną. Wykonywały wówczas jazz stosunkowo prosty, z niewielkim udziałem improwizacji. Taneczna forma jazzu charakteryzowała się romantycznymi melodiami, których zespoły ściśle się trzymały, wraz z wokalistą. Pod koniec lat 20. XX w. pojawił się nowy rodzaj big-bandów grających bardziej autentyczny jazz, z udziałem większej przestrzeni na improwizację. Swingowe zespoły były bardzo popularne do początku lat 50. XX wieku. Największa ich popularność przypadła na erę swingu, od wczesnych lat 30. do późnych 40., jednak nie mogła się równać z popularnością zespołów ery przedswingowej. Przez lata big-band, rozwijały się a ich skład ulegał zmianom. Zastosowanie rozszerzonego składu (kilku muzyków w każdej sekcji) wpływało na głośność muzyki granej przez big-band, w często zatłoczonych, gwarnych salach tanecznych. Przeniesienie muzyki na duże sale taneczne i koncertowe wymusiło dodatkowe powiększenie składów do celów wzmocnienia brzmienia, ponieważ systemy nagłośnieniowe stosowano prawie wyłącznie dla solistów lub sekcji rytmicznej (zestawu perkusyjnego). Terminy takie, jak: jazz band, jazz ensemble, stage band, jazz orchestra, socjety band i dance band możemy użyć, aby opisać specyficzny typ big-band. W odróżnieniu od małego combajazzowego (mniejszego zespołu, np. sekcja rytmiczna z trąbką i saksofonem), w którym większość muzyki jest improwizowana (czyli tworzona spontanicznie), muzyka grana

⁴²A. Chodkowski (red.), *Encyklopedia muzyki*. Wydanie 2 poprawione i rozszerzone, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 2006, s. 104.

prze big-bandu jest w wysokim stopniu aranżowana, czyli wcześniej przygotowana i rozpisana w nutach, a improwizowane solówki są grane tam, gdzie przewidzi je aranżer. Dopiero w o wiele późniejszej epoce free jazzu zaistniały big-bandu, które nie używały rozpisanych aranżacji.

W II połowie XX wieku ustalił się skład big-bandów, zawierający sekcję dętą oraz rytmiczną. Na sekcję dętą składało się: 5 saksofonów – najczęściej 2 altowe, 2 tenorowe i 1 barytonowy, 4-5 trąbek (podwójna obsada trąbki pierwszej) oraz 4 puzony, w tym jeden puzon basowy. Sekcję dętą dzielimy na *drewnianą* i *blaszaną*. Sekcja *drewniana* to saksofony. Prowadzącym sekcji saksofonów, który określa ogólny styl i głośność gry tych instrumentów jest zazwyczaj pierwszy saksofonista altowy. Sekcja *blaszana*, to trąbki i puzony. W sekcji trąbek przewodzi zazwyczaj pierwszy trębacz, grający najwyższą i najtrudniejszą partię jest to uzasadnione i realizowane w trakcie grania przez sekcję *tutti*. Natomiast drugi trębacz, to zazwyczaj improwizujący solista. W skład sekcji puzonów wchodzi 3 puzony tenorowe i jeden puzon basowy. Czasami dodawany jest jako piąty instrument tuba. Sekcję rytmiczną tworzą: zestaw perkusyjny (bęben basowy, tom-tomy, hi-hat i talerze typu ride i crash), bas (elektryczny lub akustyczny), fortepian (spełniający rolę rytmiczno-harmoniczną) oraz gitara, tu jako instrument rytmiczny. Pomimo pewnego uszeregowania sekcji, składy big-bandów były jednak elastyczne. Kompozytorzy, aranżerzy i liderzy zespołów zwiększali lub zmniejszali ilość muzyków w sekcjach lub też dodawali inne instrumenty takie jak: wibrafon, saksofon sopranowy, puzon wentylowy, różne rodzaje tub, klarnet basowy, waltornię, bandžo, syntezatory oraz sekcję smyczkową (skrzypce, altówkę, wiolonczelę).

Rozwój big-bandów oraz ich różnorodność w obsadzie instrumentalnej pozwala na to, że do ich składów dołączają często również wokalistki i wokaliści. Niektóre aranżacje wymagają od saksofonistów dodatkowej umiejętności gry na flecie lub klarncie, natomiast trębacze i puzoniści muszą być przygotowani na użycie różnego rodzaju tłumików modyfikujących brzmienie ich instrumentów. Dodatkowo trębacze muszą czasem wykazać się również umiejętnością gry na flugelhornie, czyli odmianie trąbki zwanej skrzydłówką w celu urozmaicenia brzmienia. Zdarza się, że w niektórych sekcjach rytmicznych pomijany jest gitarzysta, a muzycy grają według wskazań aranżera, na elektrycznych (gitara basowa, piano elektryczne FenderRhodes) lub instrumentach akustycznych: kontrabas, fortepian. Perkusja może być także wzbogacona o inne instrumenty, np. perkusjonalia latynoskie.

Typowe aranżacje utworów big-bandowych ery swingu pisane są w formie zwrotkowej, z tą samą frazą i strukturą akordową powtarzaną kilka razy. Każda powtórka zwana chorem najczęściej zamyka się w formie 12-taktowego bluesa lub stanowi 32-taktową formę o schemacie AABA. Pierwszy chorus utworu prezentuje linię melodyczną tematu, a kolejne mogą zawierać improwizowane solówki, rozpisane sola poszczególnych sekcji oraz tzw. shoutchoruses, czyli najczęściej kulminacyjne chorusy utworów – najbardziej energetyczne, głośne, żywiołowe i ekscytujące. Utwory czasami poprzedzane są introdukcją (wstępem) o różnej

długości. Wiele aranżacji zawiera interludium (wstawka muzyczna⁴³, często przypominające wstęp, a umieszczone pomiędzy niektórymi lub wszystkimi chorusami. Inne metody wzbogacenia aranżacji polegają na zmodulowaniu z jednej tonacji do drugiej oraz rozszerzenie kadencji, która stanowi formułę zakończenia utworu lub jego części.

Do najpopularniejszych big-bandów w historii jazzu należą orkiestry, których liderami byli: Artie Shaw, Benny Goodman, CabCalloway, ChickWebb, Count Basie, DizzyGillespie, Duke Ellington, Earl Hines, Fletcher Henderson, Gene Krupa, Gil Evans, Glenn Miller, JimmieLunceford, Luis Armstrong, Stan Kenton, TommyDorsey, Woody Herman.

Big-band Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu

W roku 2011 w miesiącu październiku rozpocząłem pracę w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu. Moje przemyślenia skierowane były od samego początku w kierunku utworzenia zespołu muzycznego funkcjonującego na zasadach big-bandu. Początkowe obawy były bardzo wielkie, ponieważ taka forma zespołu, nigdy wcześniej nie była prowadzona na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym, poprzez co musiałem zorientować się o możliwościach instrumentalnych studentów oraz ich zainteresowaniach. Po przedstawieniu przeze mnie oferty poprowadzenia big-bandu oraz zasad funkcjonowania zespołu na próbie chóru macierzystego zakładu, znalazły się osoby zainteresowane taką formą działalności. Na pierwszym spotkaniu organizacyjnym okazało się, że w Zakładzie Edukacji Artystycznej są instrumentalisci, którzy mogą przyczynić się do założenia big-bandu, ponieważ grają na instrumentach dętych i są mile zaskoczeni możliwością dalszego rozwija swoich umiejętności poprzez grę w taki zespole. Po wstępnych ustaleniach zawiązała się grupa instrumentalistów w skład, której wchodziły następujące instrumenty *drewniane*: 4 flety, 2 klarnety, 2 saksofony altowe, 1 saksofon tenorowy. Z instrumentów *blaszanych* były tylko 3 trąbki, z czego dwie w stroju *B*, jedna w stroju *C*. W skład *sekcji rytmicznej* wchodził zestaw perkusyjny, jako fortepian – keyboard, gitara rytmiczna oraz gitara basowa. Ponieważ tworzenie zespołu spotkało się z wielkim zainteresowaniem i aprobatą studentów a moje przemyślenia były tak dalekie, aby umożliwić funkcjonowanie takiego zespołu wszystkim zainteresowanym instrumentalistom w składzie znalazł się, również jeden instrument smyczkowy – skrzypce. Pomimo braku, tak istotnej i bardzo ważnej sekcji puzonów, które są w składzie instrumentów podstawowych pozwalających dać nazwę zespołowi big-band. Pozwoliłem sobie na nazwę zespołu Big-band UAM WPA w Kaliszu. Nazwa była przemyślana i perspektywiczna, ponieważ doskonale zdawałem sobie sprawę z tego, (że dołożę wszelkich starań) aby w składzie zespołu znalazły się tak wspaniałe instrumenty, którymi są puzony niezastąpione brzmieniowo w dolnym rejestrze wykonywanych utworów przez big-band. Poza tym rolą tych instrumentów jest również uzupełnienie rejestru dźwiękowego pomiędzy pozostałymi instrumentami big-bandu a gitarą basową.

⁴³A. Chodkowski (red.), *Encyklopedia...*, s. 387.

Przygotowanie muzyczne studentów biorących udział w big-bandzie

Instrumentaliści wchodzący w skład big-bandu poza jednym z trębaczy, nigdy wcześniej nie grali w podobnego typu zespołach. Głównie byli absolwentami Szkół Muzycznych I stopnia, gdzie edukacja była ściśle powiązana z nauką i grą utworów klasycznych. Zdając sobie sprawę z przedstawionych możliwości instrumentalistów stanęło przede mną wielkie wezwanie przygotowania grających studentów, (którzy do tej pory wykonywali utwory indywidualnie) do gry zespołowej.

Praca dyrygenta nad przygotowaniem muzycznym instrumentalistów dogry zespołowej oraz przygotowanie przyszłych członków zespołu

Wracając do wcześniejszych spostrzeżeń, zainteresowanie big-bandem stało się tak wielkie, że zgłaszali się kolejni studenci, którzy byli zainteresowani nauką gry na instrumentach dętych oraz chęcią wstąpienia do big-bandu, po opanowaniu instrumentu w stopniu odpowiednim. Było to dla mnie bardzo ekscytujące, jako pedagoga i praktyka. Jednakże, za nim przedstawię naukę gry oraz cały warsztat przyszłych instrumentalistów (kandydatów) big-bandu, chciałbym omówić pracę z utworzonym big-bandem, koncentrując swoją uwagę na uzyskaniu odpowiedniego brzmienia i współbrzmień poprzez odpowiednią intonację, artykulację i dynamikę.

Istotnym elementem w prowadzeniu zespołu składającego się z instrumentów dętych i uzyskaniu w tym zespole właściwych efektów brzmieniowych jest intonacja. Intonacja, którą musiałem uzyskać w prowadzonym przeze mnie big-bandzie stanowi podstawę współbrzmienia poszczególnych sekcji instrumentalnych, co w konsekwencji wpływa na jakość brzmienia akordów w zespole. Ponieważ instrumentaliści, jak wspomniałem wcześniej, nigdy nie grali w zespołach typu big-band, czy orkiestra wspólną grę rozpoczynałem od nastrojenia a następnie rozegrania zespołu. Wszystkie ćwiczenia rozgrywające zespół big-bandu wykonywałem w unisonie. Wykonywane ćwiczenia pozwoliły usunąć wszystkie nieczystości, jak również doprowadzić do jednolitej barwy i wyrównania brzmienia, bez wybijania się (wyróżniana poprzez głośność i barwę) pojedynczych instrumentów. W trakcie rozgrywania zespołu ćwiczeniami które były i są rozpoczynam od wartości całych nut, następnie przechodzę do półnut, które wykonuję w artykulacji po dwie legato. Kolejne ćwiczenie rozgrywające to ćwierćnuty, ósemki, triole ósemkowe, szesnastki i trójdźwięki wykonywane półnutami staccato oraz po dwie półnuty w artykulacji legato. Po wykonaniu ćwiczeń w podanej tonacji brzmiającej, która jest podawana dla instrumentów nietransponujących, przystępuję do ćwiczeń w pochodnej tonacji mollowej uwzględniając moll naturalną, harmoniczną i melodyczną. Ponieważ sposób wykonywania ćwiczeń jest analogiczny dla wszystkich odmian tonacji mollowych, w trakcie rozgrywania zespołu ograniczam się do wartości całych nut i półnut. Jest to działanie zamierzone, które ma na celu dokładne wsłuchiwanie się instrumentalistów w wykonywane dźwięki oraz kontrolowanie przechodzenia z dźwięku na kolejny dźwięk, eliminując w jednym i drugim przypadku nieczystość. Po wykonaniu omówionych ćwiczeń przechodzę do ćwiczeń z wykorzystaniem charakterystycznych podziałów rytmicznych w podanej wcześniej tonacji brzmiającej.

W trakcie rozgrywania zespołu należy zawsze pamiętać, że tonacja, którą rozpoczynamy musi nawiązywać do utworu, nad którym będziemy pracować z

zespołem. W trakcie rozgrywania big-bandu pomimo występowania w utworach wielu artykulacji takich jak: akcenty, staccato, legata, legata tang, portata, przednutki krótkie, tryle i glissanda. Wykorzystuję z podanych artykulacji, artykulacje, które są w stanie wykonać wszystkie instrumenty w sposób naturalny, są to: portata (legata tang), staccata i na końcu akcenty, dlatego te oznaczenia artykulacyjne wykonuję z zespołem w trakcie rozgrywania big-bandu rozpoczynając próbę.

Kolejnym elementem, czy sposobem rozgrywania zespołu, który stosuję podczas rozgrywania big-bandu jest dynamika. Należy pamiętać, że grając na instrumentach dętych łatwiej wykonać *forte* i *fortissimo*, niż *piano* i *pianissimo*. Jednakże jedno oznaczenie dynamiczne i drugie wymaga od instrumentalistów wielu ćwiczeń w celu uzyskania odpowiedniej intonacji. Dlatego ćwiczenia dynamiczne realizowane są w trakcie rozgrywania big-bandu na wartościach całych nut z fermatami.

Przygotowanie przyszłych członków zespołu Big-band Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu WPA w Kaliszu

Nawiązując i wracając do wcześniejszych spostrzeżeń zainteresowaniem big-bandem na uwagę zasługują kolejni studenci, którzy przychodzili do mnie chcąc podjąć naukę gry na instrumentach dętych w celu wstąpienia w szeregi zespołu. Po weryfikacji oraz predyspozycjach fizycznych i warunkach słuchowo-muzycznych utworzyła się grupa studentów, z którymi rozpocząłem pracę, jako przyszłymi instrumentalistami big-bandu. Zakwalifikowanym nowym adeptom sztuki big-bandowej, (zgodnie z ich predyspozycjami) przydzieliłem do nauki instrumenty brakujące w składzie zespołu – puzony oraz przewidziane perspektywnie instrumenty, które będą ubywać poprzez rotację studentów kończących studia w uczelni. W składzie osób, z którymi rozpocząłem naukę gry na instrumentach dętych znaleźli się studenci, jako przyszli instrumentalisci big-bandu: dwie saksofonistki altowe, saksofonistka tenorowa i saksofonista tenorowy, trzy trębaczki, jedna puzonistka oraz dwóch puzonistów. Praca z przyszłymi kandydatami do big-bandu musiała być bardzo sprecyzowana i wybiórcza, jednakże nie pomijająca bez względu na szybkie tempo edukacji, żadnych elementów warsztatowych (związanych z zadaniem) oraz muzycznych precyzujących dalszy rozwój przygotowującego instrumentalisty. Posługując się fachową literaturą na poszczególne instrumenty w trakcie nauki gry studentów na instrumentach, muszę wyrazić słowa krytyki w stosunku do szkół nauczania gry na instrumentach dętych. Moje 35 letnie doświadczenie muzyczne w nauczaniu gry na instrumentach dętych budzi wiele kontrowersji w szkołach nauki gry na tych instrumentach. Przykładem może być *Szkoła na saksofon*⁴⁴, w której autor szkoły podaje ćwiczenia dla nowo rozpoczynających instrumentalistów w tonacji *C-dur*, nie uwzględniając trudności, jakie napotykają instrumentalisci w trakcie wykonywania dźwięków w dolnym rejestrze instrumentu w podanej tonacji tzn. dźwięków *d¹* i *c¹*. Moje doświadczenie wskazuje na to, że nie wszystkie instrumenty (saksofony) są instrumentami nowymi oraz wykonanymi w najwyższej klasie danych instrumentów, co umożliwia doskonale krycie dźwięków danego instrumentu. Uważam, że należy zastosować w

⁴⁴ T. Hejda, *Szkoła na saksofon*. Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Drukarnia Narodowa, Kraków 1979.

trakcie nauki gry na saksofonie (co robię) średnicę skali tego instrumentu, dlatego wprowadzając pierwszą gamę rozpoczynającemu naukę gry na instrumencie studentowi zaczynam od gamy *G-dur*, która jest w średnicy rejestru tego instrumentu. W podobny sposób przedstawia się sytuacja w literaturze Ludwika Lutaka, *Szkoła na trąbkę (kornet lub sakshorn tenorowy)*⁴⁵. W szkole tej również pierwszą tonacją (gamą) jest *C-dur*. W większości przypadków rozpoczynającemu instrumentalistę grę na tym instrumencie jest w początkowym etapie nauki bardzo ciężko i trudno wydobywać wyższe dźwięki tej gamy. Może to spowodować siłowe wykonywanie tych dźwięków oraz doprowadzić do złych nawyków. Siłowe wydobywanie dźwięków polegało będzie na mocnym dociskaniu ustnika do ust, co spowoduje zepsucie zadęcia oraz wpłynie niekorzystnie na barwę samego instrumentu. Dlatego w zależności od predyspozycji kandydata stosuję tonację, która umożliwi prawidłowe ustawienie zadęcia. Najczęściej są to tonacje: *G-dur*, *A-dur* lub *B-dur*. Wymieniając kolejne szkoły takie jak: *Popularna szkoła na klarnet*⁴⁶, *Szkoła gry na klarnet*,⁴⁷ *Szkoła na klarnet*⁴⁸, *Szkoła na róg*⁴⁹, *Nowa szkoła na puzon*⁵⁰, *Mała szkoła na tubę*⁵¹, *Nowa metoda gry na małym bębnie*⁵² oraz wcześniej wymienione okazuje się, że publikacje te, w postaci szkół gry na instrumentach, zostały zalecone do użytku szkół muzycznych I i II stopnia pismem Ministra Kultury i Sztuki stosunkowo dawno, bo w latach 1961-1963, bez jakiegokolwiek aktualizacji i poprawek do dnia dzisiejszego. Zgodnie z rozwojem metod nauczania gry na instrumentach wynikających z osobistych doświadczeń, tylko częściowo korzystam z wyżej wymienionych publikacji. Natomiast osobiste doświadczenia w nauczaniu, jakie zdobyłem dzięki praktyce pozwala na dokonywanie pewnych modyfikacji w zakresie zasad nauczania gry na instrumentach, którym zainteresowani są studenci. Wprowadzane zmiany w znacznym stopniu poprawiają skuteczność i efektywność przygotowania aparatu grającego, co wpływa na szybszy rozwój instrumentalisty.

W roku akademickim 2012-2013 w szeregi big-bandu dołączają kolejni studenci przygotowani przeze mnie, są to: dwie saksofonistki altowe, jedna saksofonistka tenorowa, jedna trębaczka i jedna puzonistka. Zainteresowanie grą w big-bandzie zgłosił również jeden z rodziców studentki, który dołączył do sekcji rytmiczno-harmonicznej, jako gitarzysta. W kolejnym roku akademickim 2013-2014 do big-bandu dołączają kolejni studenci przygotowani przez mnie: jeden saksofonista tenorowy, dwóch puzonistów, dwie trębaczki. Zgłaszają się, także dwie studentki flecistki z I roku Zakładu Edukacji Muzycznej oraz jedna studentka saksofonistka z pedagogiki. Zainteresowanie big-bandem jest coraz większe. Moje obawy o to, czy przy rotacji studentów kończących studia zespół, będzie w stanie funkcjonować poszły w zapomnienie. W roku akademickim 2013-2014 naukę gry na instrumentach

⁴⁵ L. Lutak, *Szkoła na trąbkę (kornet lub sakshorn tenorowy)*. Drukarnia Narodowa, Kraków 1980.

⁴⁶ L. Lic, *Popularna szkoła na klarnet*. Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Warszawa 1960.

⁴⁷ J. Kratochvil, *Szkoła gry na klarnet*. Editio Supraphon, Praga 1983.

⁴⁸ T. Hejda, *Szkoła na klarnet*. Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Drukarnia Narodowa, Kraków 1980.

⁴⁹ L. Geisler, *Szkoła na róg*. Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Drukarnia Narodowa, Kraków 1985.

⁵⁰ F. Kwiatkowski, *Nowa szkoła na puzon*. Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Drukarnia Narodowa, Kraków 1988.

⁵¹ J. Pniak, *Mała szkoła na tubę*. Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Drukarnia Narodowa, Kraków 1987.

⁵² R. Kosmala, *Nowa metoda gry na małym bębnie*. Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Drukarnia Narodowa, Kraków 1968.

dętych pod moim okiem rozpoczynają kolejni studenci z Zakładu Edukacji Muzycznej: dwie saksofonistki altowe, jedna trębaczka i jeden trębacz, dwie puzonistki oraz dwie studentki z pedagogiki bez przygotowania muzycznego, jedna trębaczka i jedna puzonistka.

Skład big-bandu z początkiem roku akademickiego 2014-2015 przedstawia się następująco: 3 flety, 3 saksofony altowe, 3 saksofony tenorowe, 6 trąbek, 5 puzonów, 2 gitary, 1 keyboard, 1 gitara basowa, 2 zestaw perkusyjny.

Rodzaje utworów muzycznych wykonywanych przez big-band opracowanych przez dyrygenta

Doskonale zdawałem sobie sprawę, że utwory, które chciałbym wykonywać z zespołem muszą znaleźć na nich odbiorców w społeczności studenckiej, kadrze pedagogicznej, dydaktycznej i dydaktyczno-naukowej oraz całej administracji pracującej w wydziale. W Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym, w którym znajduje się 12 zakładów, 2 pracownie oraz jedno studium, są tylko dwa zakłady kształcące studentów w kierunkach muzycznych. Dlatego pierwsze utwory big-bandu musiały być łatwe, lekkie i przyjemne, z każdego rodzaju muzyki, a w szczególności muzyki rozrywkowej. Utwory, które zaaranżowałem w pierwszej kolejności to: A String of Pearls, Jalousie-tango, Speak Low, Say say say, Cha Cha L'amour, Swing'94. Obecnie realizując własne założenia programowe przygotowuję kolejne utwory z prowadzonym przeze mnie big-bandem w mojej aranżacji, a są to: Sing sing sing, Składanka Swing Rusland, El Cumbanchero, Twist, Sway, Palnik siana.

Uroczystości z udziałem big-bandu

Big-band mimo, krótkiego okresu działalności zyskał sobie dużą popularność wśród entuzjastów muzyki i jest zapraszany do udziału we wszystkich uroczystościach kulturalnych odbywających się w macierzystym wydziale, między innym: inauguracjach roku akademickiego, uniwersyteckich spotkaniach ze sztuką, drzwiach otwartych, absolutoriach, juwenaliach. Ponadto uczestniczył w dwóch Międzynarodowych Studenckich Konferencjach Naukowych zatytułowanych: *Prawda i fałsz* oraz *Nuda* prezentując się tematycznie zgodnie z głównymi zagadnieniami prowadzonych konferencji. Popularność i rozgłos o big-bandzie wzrasta z roku na rok. Na zaproszenie dyrekcji jednej ze szkół kaliskich uczestniczył w koncercie edukacyjnym dla dzieci i młodzieży tej szkoły. Brał także udział we wspólnym koncercie z orkiestrą z Hamm (Niemcy).

Opinia studentów o działalności big-bandu

Założenie big-bandu UAM na Wydział Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu spotkało się z dużym zainteresowaniem. Studenci zespołu udali się do dziekana wydziału z propozycją nazwy big-bandu, jako Kord-band UAM WPA w Kaliszu. Proponowaną nazwę, która wywodzi się od nazwiska dyrygenta prowadzącego ten zespół doktora Mirosława Kordowskiego, dziekan przyjął i podczas pierwszej prezentacji zespołu odczytał pełną nazwę. Ponieważ zespół big-bandowy został założony w sposób spontaniczny wynikający z zainteresowania studentów, nie został przez administrację uczelni uwzględniony w siatce godzin. Powyższa sytuacja spowodowała, że studentów spotykają trudności uczestniczenia w próbach zespołu, który są zaplanowane w ustalonych godzinach. Wykładowcy innych przedmiotów

często przenoszą godziny swoich zajęć w czasie odbywania się prób z big-bandem i w tej sytuacji nie chcą zwalniać studentów grających na czas prób zespołu. W jednym z podpunktów artykułu podkreślałem udział zespołu w różnych uroczystościach uczelnianych i poza nimi. Trudności związane z przeprowadzaniem prób zespołu w sposób znaczący komplikują działalność dyrygenta. Mimo dużego zainteresowania grą w big-bandzie studenci napotykać na trudności obiektywne, związane z brakiem instrumentów dętych. Podkreślić należy, że większość instrumentów zespołu została użyczona osobiście, przeze mnie jako dyrygenta. Uważam, że prowadzone zabiegi w celu pozyskania nowych instrumentów do big-bandu, umożliwią powiększenie zespołu a w przyszłości przekształceniu go w drugi znacznie większy zespół w orkiestrę dętą.

Wnioski

Dokonując podsumowania przedstawionego artykułu (opracowania) można spróbować sformułować kilka następujących ogólnych wniosków.

- w pierwszej części artykułu (opracowania) dokonuję charakterystyki zespołów big-bandowych, historii ich powstania oraz wymieniam liderów zespołów lub dyrygentów na podstawie zdobytych materiałów;

- przygotowanie merytoryczne oraz szczególne zainteresowanie z mojej strony oraz wspólna pasja w połączeniu ze studentami zaowocowała zorganizowaniem i utworzeniem w roku akademickim 2011-2012 zespołu pod nazwą Kord-band UAM WPA w Kaliszu;

- dobór uczestników grających w zespole wymagał określenia przygotowania muzycznego przyszłych instrumentalistów oraz zastosowania całego szeregu ćwiczeń mających na celu uzyskanie odpowiedniego poziomu gry zespołowej;

- w oparciu o 35 letnie doświadczenie w prowadzeniu tego typu zespołów oraz powołując się na przykłady popularnych szkół gry na instrumentach dętych w zakresie stosowania odpowiednich ćwiczeń wprowadzam własne sposoby realizacji tych że;

- wprowadzone zmiany zasad nauczania gry na instrumentach w znacznym stopniu poprawiają skuteczność i efektywność przygotowania aparatu grającego, co ma znaczący wpływ na rozwój danego instrumentalisty;

- rodzaje utworów muzycznych wykonywanych przez big-band w moim opracowaniu, mają na celu ułatwienie odbioru utworów łatwych, lekkich i przyjemnych, z każdego rodzaju muzyki, a szczególności muzyki rozrywkowej;

- efektem stosunkowo krótkiej pracy z zespołem instrumentalnym jest jego popularność wśród studentów i pracowników uczelni, co przejawia się w zaproszeniach big-bandu do udziału we wszystkich uroczystościach odbywających się na macierzystym wydziale. Podkreślić należy udział zespołu, jako ambasadora wydziału w dwóch Międzynarodowych Studenckich Konferencjach Naukowych.